

HLA-DQ2 a HLA-DQ8

Celiakia je chronické ochorenie, ktoré sa prejavuje zápalom sliznice tenkého čreva. Typickou črtou tejto choroby je neznášanlivosť lepku v potrave. U senzitivných jedincov môžu peptidy, ktoré sa nachádzajú v lepku vyvolať imunitné reakcie, ktorých výsledkom je poškodenie duodenálnej a jejunálnej sliznice. K typickým klinickým prejavom ochorenia patrí hnačka a malabsorpcia. Medzi základné diagnostické vyšetrenia, ktorými sa diagnostikuje celiakia patria enterobiopsia a serologické testy na dôkaz protilátok proti tkanivovej transglutamináze, deamidovanému gliadínu a endomýziu. Histologické zmeny v duodenálnej oblasti sliznice sú síce pre celiakiu typické, ale na základe výsledkov histológie sa nemôže urobiť jednoznačný diagnostický záver, pretože podobné zmeny na sliznici sa môžu vyskytovať aj pri iných ochoreniach. Celiakia je do určitej miery geneticky podmienená. U 90-95 % pacientov sa vyskytuje heterodimér HLA-DQ2, ktorý je kódovaný alelami DQA1*05 a DQB1*02 v polohe cis (hlavne oblasť strednej a severnej Európy) alebo v polohe trans (najmä v krajinách okolo Stredozemného mora). Len u 5-10 % pacientov sa vyskytuje druhý heterodimér HLA-DQ8 (hlavne u pôvodných obyvateľov južnej Ameriky), ktorý je kódovaný alelami DQA1*03 a DQB1*0302. Tieto heterodiméry sa môžu vyskytovať aj u 25 % zdravej populácie. Avšak prítomnosť HLA-DQ2 a HLA-DQ8 spolu s pozitívnymi serologickými testami a biopsiou významne zvyšuje možnosť, že jedinec môže ochoriť na celiakiu.

Metóda: Microarray (EUROIMMUN)

Vzorka: plná nezrazená krv odobraná do skúmavky s K2EDTA

Poznámka: Vyšetrenie sa robí v laboratóriu v Žiline.

Výsledok vyšetrenia: do 2 týždňov

Indikácie vyšetrenia:

- vylúčenie celiakie (v prípade neprítomnosti aliel HLA-DQ2 a HLA-DQ8 sa môže celiakia vylúčiť na 99 %)
- identifikovanie rodinných príslušníkov chorého na celiakiu
- sporné výsledky biopsie a nejednoznačnej serológie (najmä u detí mladších ako 2 roky)
- pacienti na bezlepkovej diéte, u ktorých ešte nebola stanovená diagnóza
- k diferenciacii iných črevných ochorení

Interpretácia:

Pozitívny výsledok HLA-DQ2 alebo HLA-DQ8 potvrdzuje diagnózu celiakie.

Negatívny výsledok HLA-DQ2/DQ8 znamená s pravdepodobnosťou 99 %, že nejde o celiakiu.

Literatúra:

Príbalová informácia EUROArray HLA-DQ2/DQ8, EUROIMMUN, 2013-10